

สัมมนาวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย
ประจำปี 2556

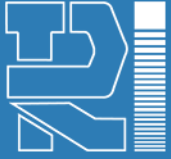
กฎ กติกาของภาครัฐกับประสิทธิภาพ
ของตลาด

20 กันยายน 2556

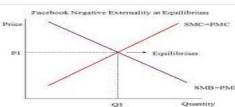
โรงแรม เซนทารา แกรนด์

เดือนเด่น นิคมบริรักษ์

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

ลำดับหัวข้อในการนำเสนอ

1. กลไกตลาดสำคัญอย่างไร

2. บทบาทของรัฐไทย

3. การดำเนินการของภาครัฐในการส่งเสริม
กลไกตลาดในภาคบริการ

4. ผลการดำเนินการ

5. ข้อเสนอ

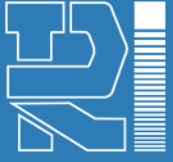

1. กลไกตลาดสำคัญอย่างไร ?

ความสำเร็จทางเศรษฐกิจของประเทศ
หนึ่งได้นั้น เกิดจากความแข็งแกร่ง
ของภาคธุรกิจ ซึ่งเป็นผลมาจากภาวะ
กดดันของการแข่งขันภายใต้กลไก
ตลาดทั้งในประเทศและในตลาดโลก

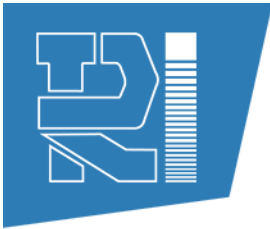

MICHAEL PORTER,
The Competitive Advantage of
Nations

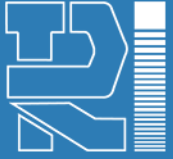
การเติบโตของธุรกิจ = การเติบโตของเศรษฐกิจ

2. บทบาทของรัฐไทย

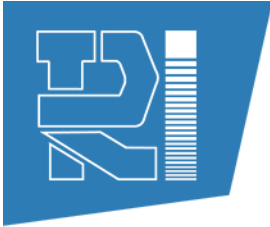

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540

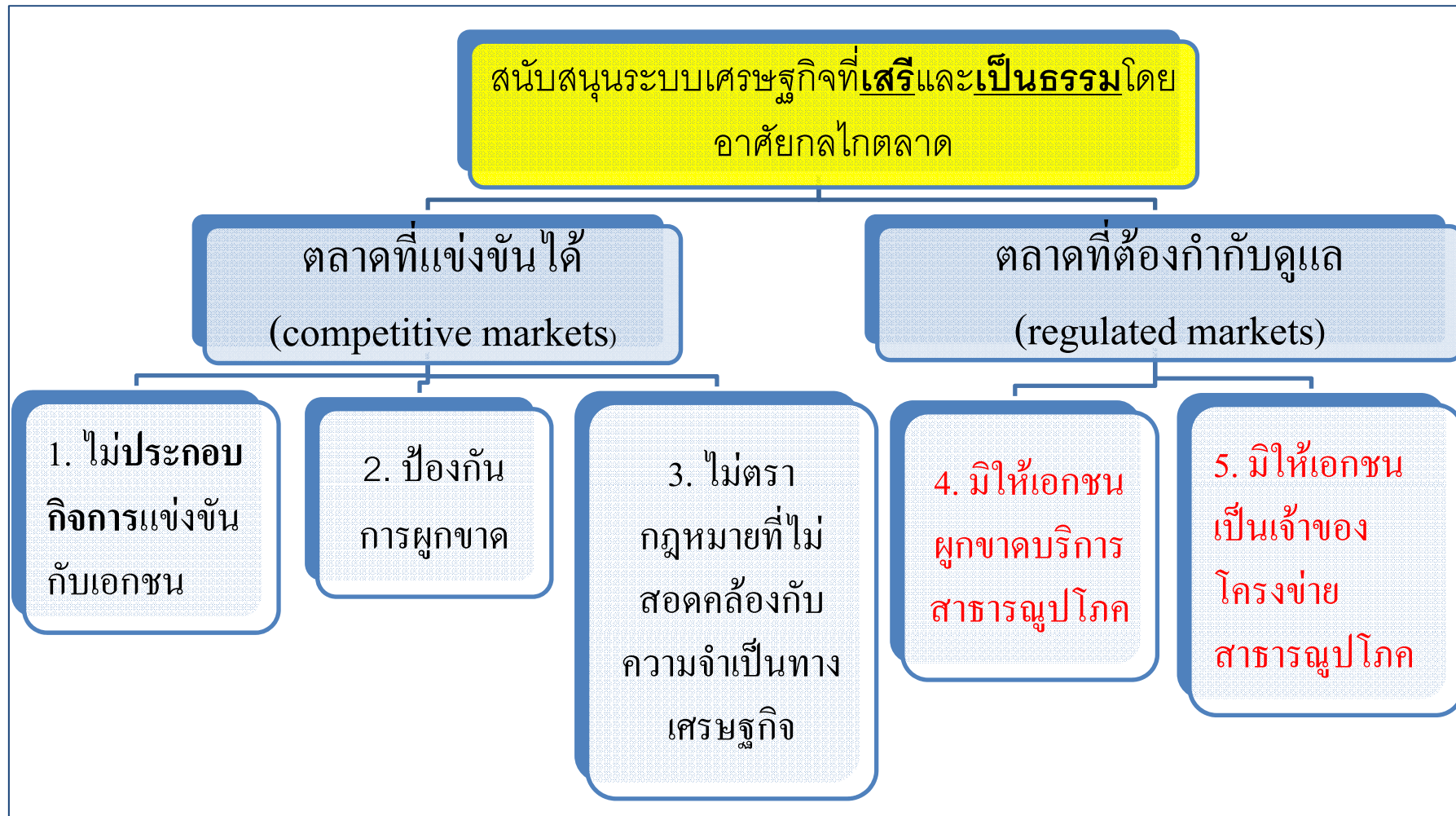
รัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีโดยอาศัยกลไกตลาด

- (1) กำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม คุ่มครองผู้บริโภค และ
- (2) ป้องกันการผูกขาดตัดตอนทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้ง
- (3) ยกเลิกและละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ และ
- (4) ต้องไม่ประกอบกิจการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษา ความมั่นคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการจัดให้มีการสาธารณูปโภค

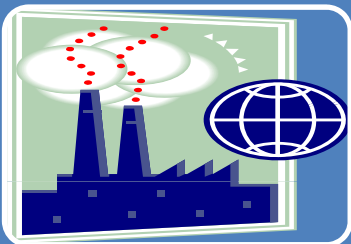
“แผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

เศรษฐกิจที่เสรีหมายถึง...

ผู้ประกอบการเข้าออกตลาดได้โดยปราศจากอุปสรรคขวางกั้น

ราคาของสินค้าและวัตถุดิบเป็นไปตามกลไกตลาด

ผู้ซื้อสามารถเลือกซื้อสินค้าจากแหล่งต่างๆ ที่อย่างเสรี

รัฐสนับสนุนระบบเศรษฐกิจที่เสรีหรือไม่ ?

- ปิดให้มีแข่งขันได้
อย่างเสรีจาก
ภายในและ
ภายนอกประเทศ
- ภาษีวัตถุดิบและ
สินค้าสำเร็จรูป
นำเข้าได้อย่างเสรี
และภาษีลดลง
มาก
  - รัฐไม่แทรกแซง
ราคาสินค้า
อุตสาหกรรม

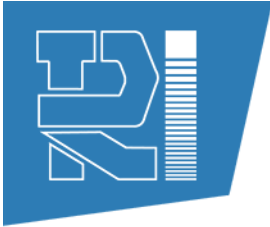
บริการ

- จำกัดทุนต่างด้าว
- บริการบางประเภท
ผูกขาด หรือ เป็น
ระบบสัมปทาน
- กฎกติกากำกับดูแล
ไม่เอื้อต่อการ
แข่งขัน
- รัฐแทรกแซงราคา
สินค้าบางประเภท

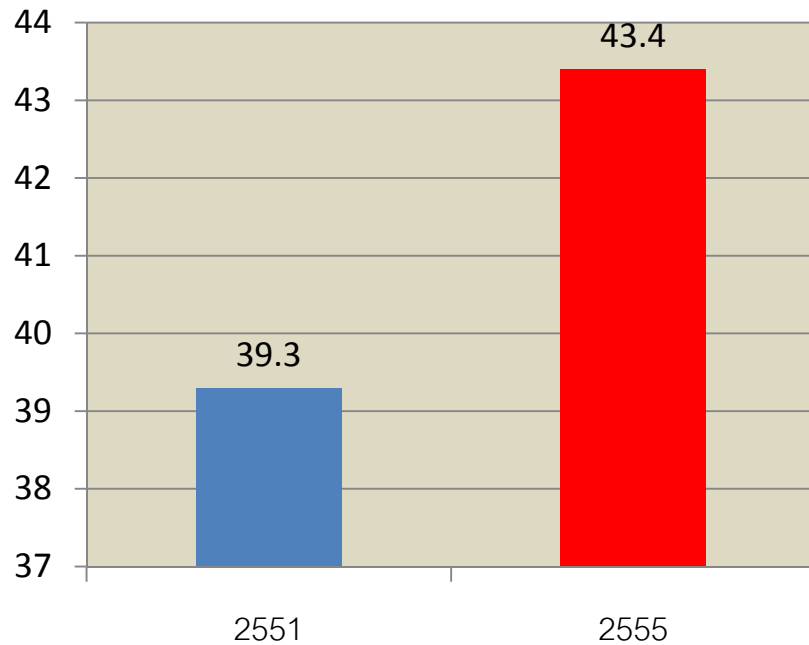
เกษตร

- จำกัดทุนต่างด้าว
- จำกัดการนำเข้า
วัตถุดิบ/ผลผลิต
ทางการเกษตรบาง
ตัว
- รัฐแทรกแซงราคา
สินค้าเกษตรหลาย
ตัว

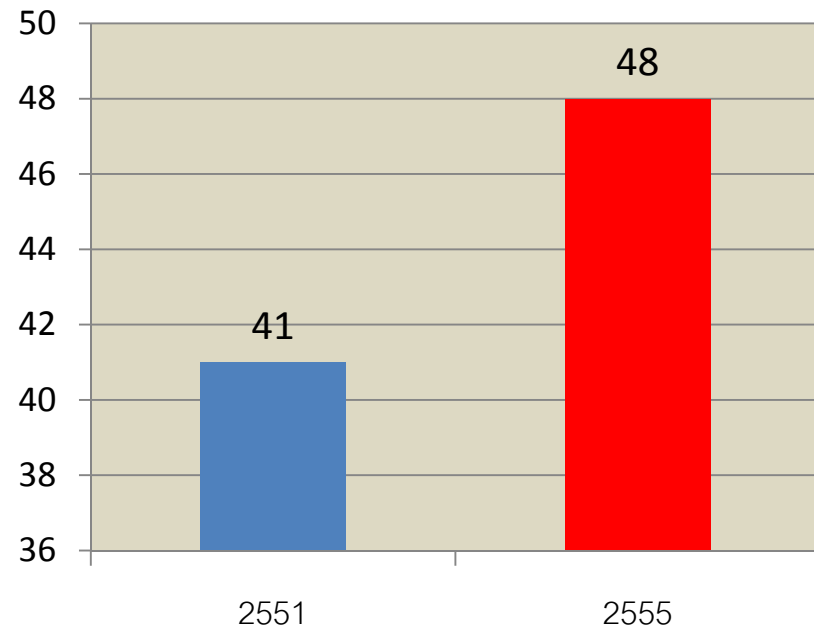
บทบาทของรัฐวิสาหกิจเพิ่มมากขึ้น

รายได้รัฐวิสาหกิจ
(ร้อยละ ของ GDP)

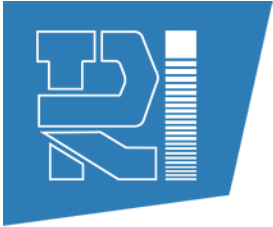

แหล่งที่มา: สำนักงานคณะกรรมการนโยบาย
รัฐวิสาหกิจ

วงเงินสินเชื่อของธนาคารของ
รัฐต่อวงเงินสินเชื่อในระบบ

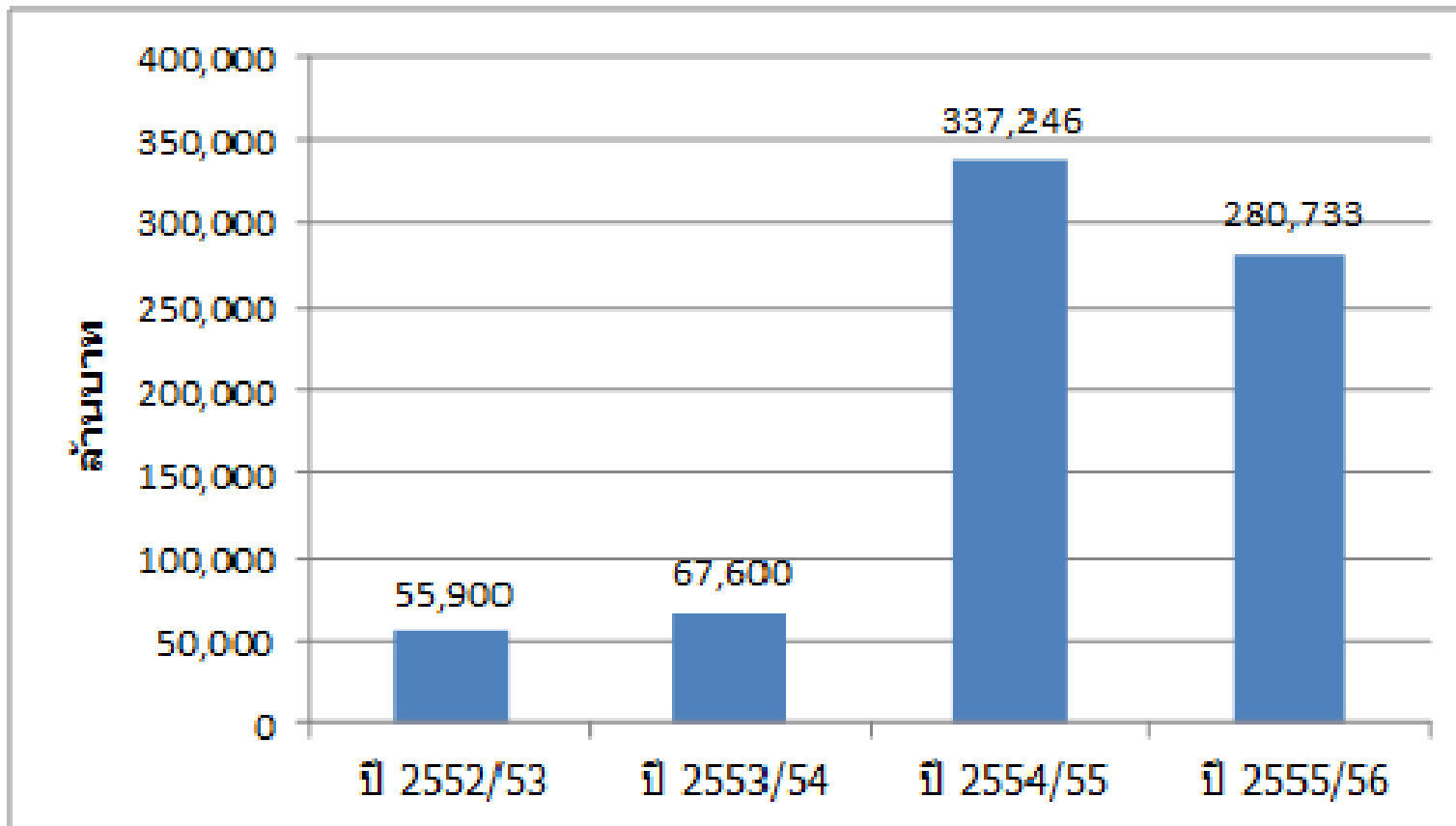

แหล่งที่มา: สำนักงานคณะกรรมการนโยบาย
รัฐวิสาหกิจ และ ธนาคารแห่งประเทศไทย

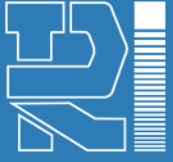

การแทรกแซงตลาดการเกษตรมากขึ้น

วงเงินที่ใช้ในการยกระดับราคาข้าว ปี 2551 – 2556

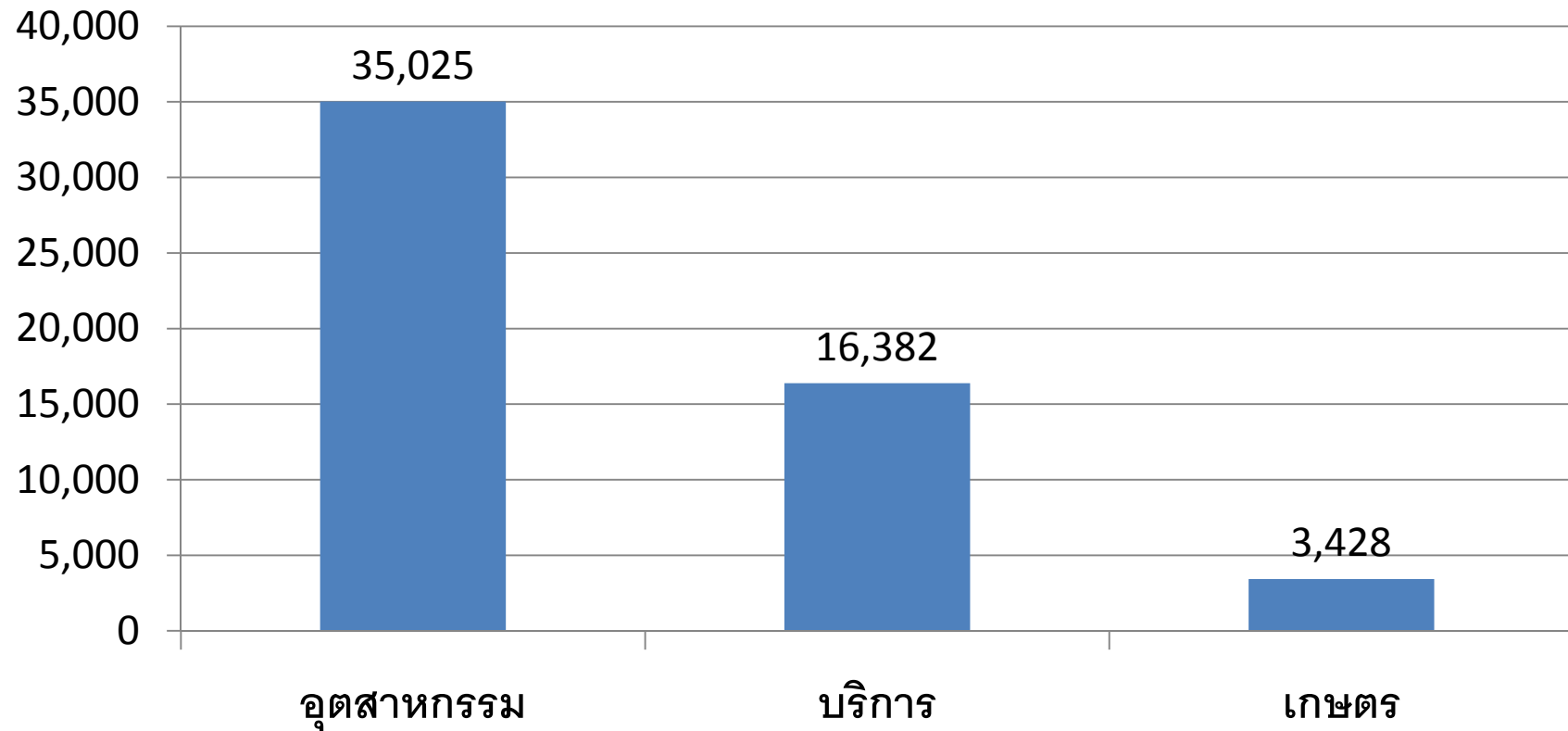

แหล่งที่มา: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และ กระทรวงการคลัง รวบรวมโดย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

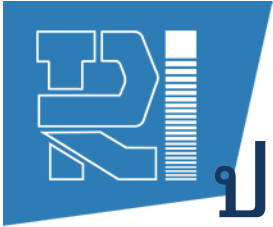

ประสิทธิภาพของแรงงานไทยปี พ.ศ. 2554

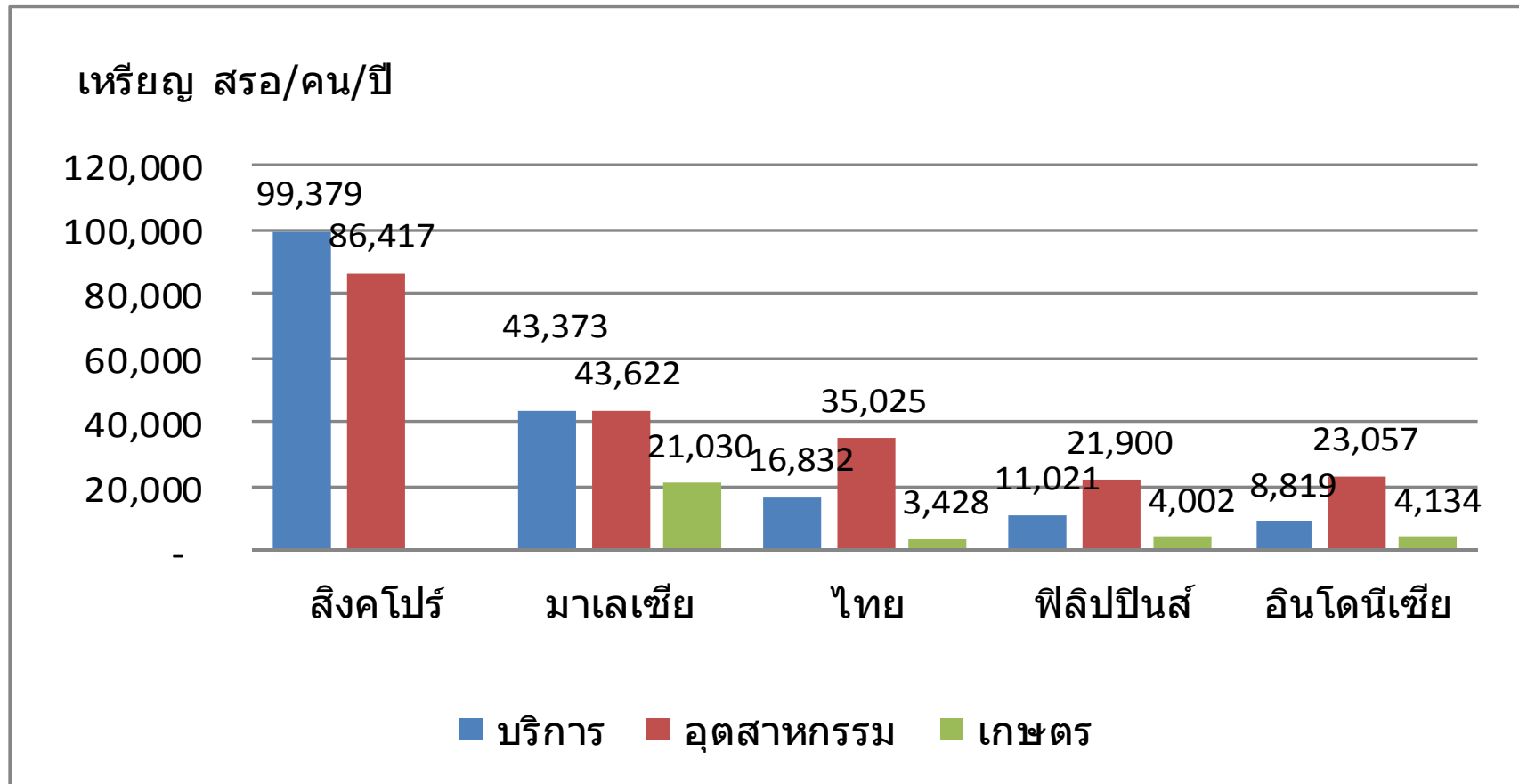
เหรียญ สรอ/คน/ปี

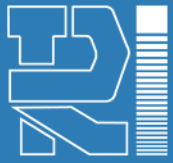
แหล่งที่มา: IMD World Competitiveness Yearbook 2012

ประสิทธิภาพแรงงานไทยเทียบกับเพื่อนบ้าน

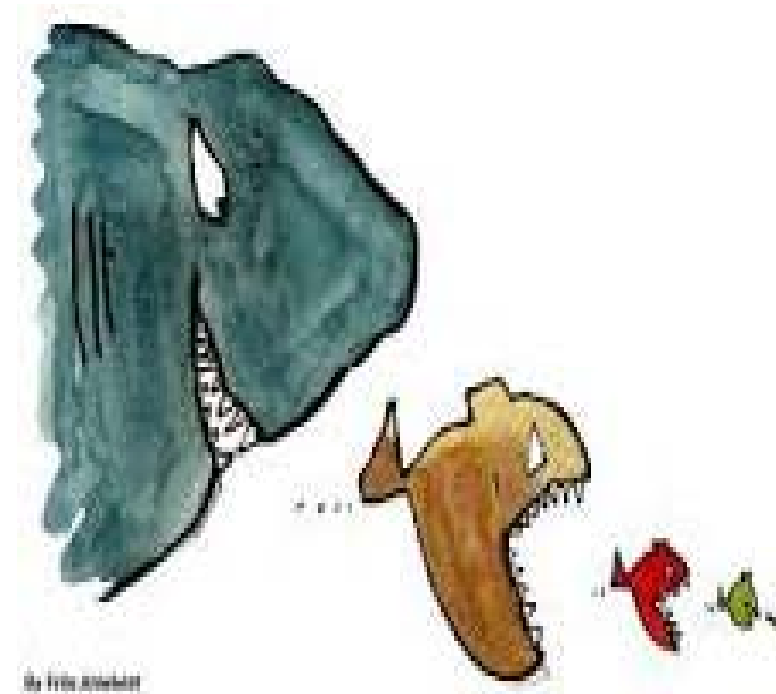

แหล่งที่มา: IMD World Competitiveness Yearbook 2012

รัฐส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรมหรือไม่?

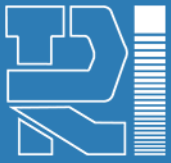
- ประเทศไทยมีกฎหมายแข่งขันทางการค้าที่บังคับใช้เป็นประเทศแรกในอาเซียน
- แต่ไม่เคยดำเนินคดีกับธุรกิจใดๆ ในช่วง 14 ปีที่ผ่านมา
- ในช่วงปี พ.ศ. 2554-55 มีเรื่องร้องเรียนปีละ 1 เรื่อง

3. การดำเนินการของรัฐในการ ส่งเสริมกลไกตลาดในภาคบริการ

3.1 แปลงระบบสัมปทานไปสู่ระบบ ใบอนุญาต

รัฐวิสาหกิจ
ให้บริการเอง

เอกชน/รัฐวิสาหกิจ
รับสัมปทาน

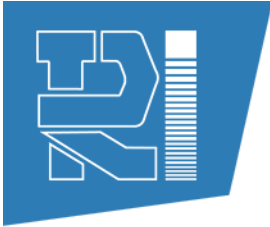
ระบบใบอนุญาต

รถไฟ
ไปรษณีย์
(จดหมายธรรมดา/
ไปรษณียบัตร)

สุรา - 2527
โทรคมนาคม - 2535
การเดินทางส่งมวลชน

การบิน
สุรา - 2542
โทรคมนาคม - 2544
พลังงาน - 2550
แพรรักษา กระจายเสียง - 2553

3.2 ปรับบทบาทของรัฐวิสาหกิจ

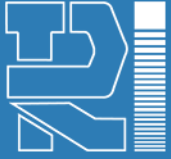
แปลงสภาพเป็นนิติบุคคลเอกชนเพื่อระดมทุน
และ เพิกถอนอำนาจมหาชน

คงสภาพเป็นรัฐวิสาหกิจโดยให้เอกชนเข้ามา
ถือหุ้นข้างน้อย

หากแต่ไม่มีนโยบายในการสลายอำนาจ
ผูกขาดของรัฐวิสาหกิจ ...

3.3 จัดตั้งองค์กรกำกับดูแล

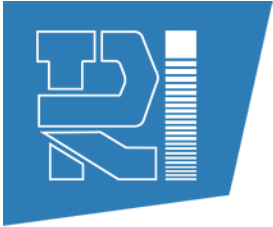

กสทช.
สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และ กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และ กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน

ผลงานของหน่วยงานกำกับดูแล

ไตรมาสแรก

- มิได้แก้ปัญหาค่าเชื่อมต่อโครงข่ายที่สูงเกินควรทำให้ผู้ประกอบการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายเล็กที่สุดต้องเลิกกิจการ
- ออกกฎกติกาที่ไม่เอื้อต่อการลงทุนของคนต่างด้าว
- ยืดอายุระบบสัมปทาน

พลังงาน

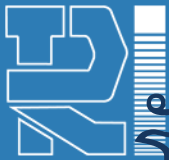
- ยังไม่สามารถออกกฎ third party access สำหรับธุรกิจท่อก๊าซที่ผูกขาด
- กำหนดเงื่อนไขการประมูลโรงไฟฟ้าที่มีลักษณะการจำกัดการแข่งขัน
- ละเลยในการปรับปรุงอัตราค่าผ่านท่อที่เป็นธรรม

4. ผลของการดำเนินการ

www.shutterstock.com · 123504541

รัฐวิสาหกิจยังคงมีอำนาจผูกขาดในตลาด

- การซื้อ/ขายก๊าซ
- การขนส่งก๊าซ
- การนำเข้าก๊าซ
- การแยกก๊าซ
- ท่อจำหน่ายก๊าซ
- การกลั่นน้ำมัน
(กึ่งผูกขาด)

- การซื้อ/ขายไฟฟ้า
- การส่งกระแสไฟฟ้าแรงสูง
- การผลิตไฟฟ้า
(กึ่งผูกขาด)

การรถไฟแห่งประเทศไทย

- การขนส่ง
ผู้โดยสารและ
สินค้าทางรถไฟ

ผลประโยชน์จากรัฐวิสาหกิจ

เงินส่งคลังปีละประมาณแสนล้านบาท

เครื่องมือในการดำเนินนโยบาย

อำนาจในการตั้งกรรมการ

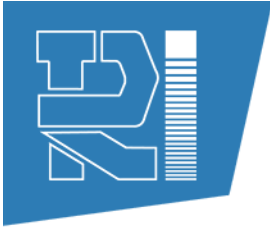
อำนาจในการควบคุมจัดซื้อจัดจ้าง

หน่วยงานรัฐที่มีรายได้จากสัมปทาน

หน่วยงาน	รายได้สัมปทาน ปี พ.ศ. 2555
บมจ. อสมท. (ช่อง 3 และ UBC)	880 (1)
กองทัพบก (ช่อง 7)	186-230
บมจ. TOT (โทรศัพท์เคลื่อนที่ โทรศัพท์พื้นฐาน VSAT)	24,348 (1)
บมจ. CAT Telecom (โทรศัพท์เคลื่อนที่ และ VSAT)	20,726 (1)
กระทรวง ICT (ดาวเทียม)	746 ล้านบาท (2)
กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (ข้อมูลบริษัทจดทะเบียน)	?

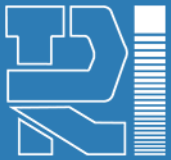
แหล่งที่มา: (1) สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และ (2) รายงานประจำปี

ผลประโยชน์จากสัมปทานทำให้ หน่วยงานรัฐไม่ส่งเสริมการแข่งขันที่เสรี

หน่วยงาน	การดำเนินการเพื่อรักษาผลประโยชน์
บมจ. CAT Telecom (โทรศัพท์เคลื่อนที่และ VSAT)	เรียกร้องสิทธิในการใช้คลื่นความถี่ทั้งหมดอายุสัมปทาน
กระทรวง ICT (ดาวเทียม)	ไม่ดำเนินการเพื่อยกเลิกข้อกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมประเภท 3 ต้องใช้ไทยคม

5. ข้อสรุป

1

- กฎ กติกาของภาครัฐในภาคบริการและเกษตรในภาพรวมมิได้เอื้อต่อการแข่งขันที่เสรี

2

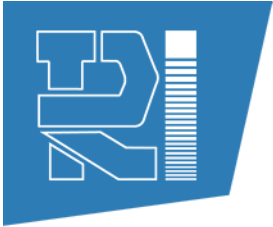
- การไม่บังคับใช้กฎหมายแข่งขันทางการค้าอย่างจริงจังสะท้อนว่ารัฐไทยไม่ให้ความสำคัญแก่การแข่งขันที่เป็นธรรม

3

- การแปลงระบบสัมปทานไปสู่ระบบใบอนุญาต การแปรสภาพรัฐวิสาหกิจ การจัดตั้งองค์กรกำกับดูแล ฯลฯ ยังไม่มีผลต่อการแข่งขันเท่าใดนัก

4

- การที่รัฐและรัฐวิสาหกิจต่างมีผลประโยชน์ร่วมกับวิสาหกิจที่มีกำไรจากการผูกขาดเป็นอุปสรรคที่สำคัญ

ขอบคุณค่ะ

